

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) spółka akcyjna w W. pozwem złożonym 5 października 2020 r. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla solidarnie od pozwanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. oraz R. O. kwoty 112.117,14 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 19 czerwca 2020 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu pozwu powód wyjaśnił, że zawarł z pozwaną spółką (...) umowę kredytu w rachunku bieżącym, która zabezpieczona została wekslem własnym in blanco wystawionym przez pozwaną (...) i poręczonym przez pozwanego R. O.. Kredyt wykorzystywany był w ramach przyznanego limitu kredytowego, skutkiem czego na rachunku bieżącym kredytobiorcy powstawało przeterminowane zadłużenie. Pomimo wezwań zadłużenie nie zostało spłacone w umówionym terminie, wobec czego powód wystawił wyciąg z ksiąg bankowych na łączną dochodzoną pozwem kwotę należności głównej i odsetek oraz wypełnił weksel zgodnie z deklaracją wekslową. Powód wskazał, że weksel z terminem płatności 18 czerwca 2020 r. został przedstawiony pozwanym do zapłaty poprzez wezwanie dokonane pismem datowanym na 18 czerwca 2020 r. i w tej dacie wysłanym drogą pocztową.

Zarządzeniem z 1 lutego 2021 r. przewodniczący stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Pozew został doręczony pozwanemu R. O. 22 kwietnia 2021 r.

W odpowiedzi na pozew z 4 maja 2021 r. pozwany R. O. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwany uznał pozew za niezrozumiały, ponieważ pozwany R. O. nie jest ani w zarządzie pozwanej spółki, ani też nie jest jej współnikiem. Dalej pozwany zaznaczył, że jedynie poręczył weksel, nie zawarł jednak z bankiem umowy poręczenia. Zdaniem pozwanego skoro nie zasądzono dochodzonej pozwem kwoty nakazem na podstawie weksla, to nie można traktować go jako poręczyciela. Pozwany sprzeciwił się nadto treści wyciągu z ksiąg bankowych nie zgadzając się z ewentualnym obciążeniem jego osoby kwotą „nieistniejącą, bezzasadną i dowolną”. Uznając roszczenie za nieistniejące pozwany wyjaśnił, że jeśli byłoby ono prawdziwe, to bank skorzystałby z gwarancji z linii gwarancyjnej (...), o której była mowa w umowie. W ocenie pozwanego postępowanie banku jest niezgodne z zasadami współzycia społecznego, co jest kolejnym argumentem uzasadniającym konieczność oddalenia powództwa.

Pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie złożyła odpowiedzi na pozew.

Wyrokiem zaocznym częściowym z 7 lipca 2021 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda Banku (...) spółki akcyjnej w W. kwotę 112.117,14 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 19 czerwca 2020 r. oraz kwotę 11.023 zł tytułem kosztów procesu i nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Wyrok zaoczny został doręczony pozwanej 29 lipca 2021 r., pozwana nie złożyła sprzeciwu od wyroku zaocznego (termin do złożenia sprzeciwu pozostawał otwarty do 12 sierpnia 2021 r.).

Powodowy bank w piśmie procesowym z 5 lipca 2021 r. (pismo zostało załączone do akt sprawy 9 lipca 2021 r.) - w związku z wypłaconą 30 kwietnia 2021 r. przez (...) na rzecz powódki kwotą 60.000 zł z tytułu gwarancji de minimis, która to kwota została zarachowana na poczet niespłaconej należności głównej dochodzonej w niniejszym procesie - cofnął wobec obu pozwanych powództwo w zakresie spłaconej w toku procesu kwoty 60.000 zł należności głównej. Zarazem powód podtrzymał powództwo w zakresie dochodzonych solidarnie od pozwanych pozostałych, niespłaconych należności, tzn. w zakresie kwoty 52.117,14 zł jako należności głównej wekslowej, ustawowych odsetek za opóźnienie naliczanych od kwoty 112.117,14 zł od 19 czerwca 2020 r. do 29 kwietnia 2021 r., ustawowych odsetek za opóźnienie naliczanych od kwoty 52.117,14 zł od 30 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty tej kwoty i kosztów postępowania.

Postanowieniem z 5 sierpnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym w sprawie przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. - na podstawie art. 332 § 2 k.p.c. - uchylił wyrok zaoczny częściowy z 7 lipca 2021 r. w punkcie I. w części, tj. poza kwotą 52.117,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 30 kwietnia 2021 r. (pkt I) i kwotą ustawowych odsetek za opóźnienie liczonych od kwoty 112.117,14 zł od 19 czerwca 2020 r. do 29 kwietnia 2021 r. oraz umorzył postępowanie w stosunku do pozwanej spółki w tej części (pkt I), uchylił postanowienie zawarte w punkcie II. wyroku zaocznego częściowego z 7 lipca 2021 r. (pkt II) i zasądził od pozwanej (...) sp. z o.o. w S. na rzecz powoda kwotę 9.523 zł tytułem kosztów procesu (pkt III).

Postanowieniem z 5 sierpnia 2021 r. wydanym na rozprawie Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie przeciwko R. O. umorzył w części postępowanie w stosunku do tego pozwanego, tj. umorzył postępowanie poza kwotą 52.117,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 30 kwietnia 2021 r. i kwotą ustawowych odsetek za opóźnienie liczonych od kwoty 112.117,14 zł od 19 czerwca 2020 r. do 29 kwietnia 2021 r. oraz zwrócił powodowi połowę opłaty od pozwu w cofniętej części w wysokości 1.500 zł (połowa opłaty od 60.000 zł).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

4 sierpnia 2017 r. (...) Bank (...) spółka akcyjna w W. (dalej bank (...)) zawarła z (...) spółką z ograniczoną w S. umowę zatytułowaną „Umowa nr (...) ustalająca ogólne zasady kredytowania”.

4 sierpnia 2017 r. (...) Bank (...) spółka akcyjna w W. zawarła z (...) spółką z ograniczoną w S. kolejną umowę zatytułowaną „Umowa nr (...) kredytu w rachunku bieżącym”.

§ 1 umowy strony postanowiły, że bank udziela kredytobiorcy odnawialnego kredytu w rachunku nr (...) na bieżące finansowanie działalności gospodarczej.

W § 2 ust. 1 umowy strony postanowiły, że kredyt w wysokości 150.000 zł jest dostępny w okresie 12 miesięcy. Termin spłaty kredytu upływa 4 sierpnia 2018 r. z zastrzeżeniem, że po upływie terminu okres obowiązywania niniejszej umowy może ulec przedłużeniu na następny i kolejne dwunastomiesięczne okresy pod określonymi warunkami.

W § 3 strony ustaliły, że prawnym zabezpieczeniem spłaty Kredytu jest:

- gwarancja spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis Banku (...) do kwoty 90.000 zł, co stanowi 60% kwoty kredytu; gwarancja jest udzielona na okres trwania kredytu wydłużony o trzy miesiące; kredytobiorca akceptuje kwotę gwarancji, wskaźnik procentowy jednostkowej gwarancji oraz termin ważności gwarancji; akceptacja ta stanowi jednocześnie zgodę na zmianę „Wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu | w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis (w zakresie, w jakim ostateczne warunki gwarancji różnią się od warunków wynikających z wniosku); wniosek wraz z załącznikiem stanowi załącznik do niniejszej umowy kredytowej,
- weksel własny in blanco wystawiony przez Kredytobiorcę i poręczony przez udziałowca R. O. (PESEL (...)) wraz z deklaracją wekslową,
- pełnomocnictwo do dysponowania prowadzonymi w banku rachunkami kredytobiorcy.

W § 9 bank poinformował, że na podstawie umowy zawartej z Bankiem (...) ((...)) jest upoważniony do prowadzenia działań w zakresie dochodzenia roszczeń (...) wobec kredytobiorcy z tytułu zrealizowanych gwarancji udzielonych kredytobiorcy przez (...) w związku z zawarciem niniejszej umowy kredytowej. Zakres upoważnienia banku obejmuje prawo do podejmowania w imieniu (...) wszelkich czynności, mających na celu dochodzenie roszczeń jego względem kredytobiorcy z tytułu realizacji danej gwarancji. Poinformował ponadto, że dochodzenie roszczeń w imieniu Banku (...) będzie prowadzone równoległe z działaniami banku mającymi na celu dochodzenie roszczeń własnych z tytułu niniejszej umowy, a które nie zostały spłacone wskutek realizacji gwarancji udzielonej przez (...). Wszystkie kwoty, które po zrealizowaniu gwarancji będą wpłacane tytułem spłaty wierzytelności banku lub wierzytelności (...), zarówno

przez kredytobiorcę, jak i przez organy egzekucyjne będą dzielone proporcjonalnie do udziału wierzytelności (...) powstałej w wyniku realizacji gwarancji (bez odsetek, kosztów i innych należności ubocznych) i wierzytelności banku z tytułu kredytu. Dalej zapisano, że podpisując niniejszą umowę kredytobiorca wyraża zgodę na powyższy sposób rozliczania wpłat.

3 sierpnia 2018 r. strony podpisały aneks nr (...) z 3 sierpnia 2018 r. do umowy nr (...).

Obie umowy z 4 sierpnia 2017 r. jak również aneks z 3 sierpnia 2018 r. za kredytobiorcę podpisał prezes zarządu R. O..

Dowód: umowa nr (...) karta 25-34

umowa nr (...) z aneksem nr 1 karta 22-24

4 sierpnia 2017 r. kredytobiorca (...) sp. z o.o. (reprezentowany przez prezesa zarządu R. O.) podpisał weksel in blanco, posługując się pieczętą firmową (...) sp. z o.o.

Na odwrocie weksla in blanco R. O. zamieścił adnotację o treści „poręczam” opatrzoną czytelnym podpisem, obejmującym imię i nazwisko.

4 sierpnia 2017 r. podpisana została „deklaracja do weksla in blanco”, podpisał ją (w miejscu przeznaczonym na stempel i podpis wystawcy) R. O. posługując się pieczętą firmową (...) sp. z o.o.) oraz w miejscu przeznaczonym na podpis poręczyciela również R. O. - czytelnym podpisem obejmującym imię i nazwisko.

W deklaracji wekslowej z 4 sierpnia 2017 r. do weksla in blanco zapisano, że jako zabezpieczenie spłaty kredytu w rachunku bieżącym udzielonego (...) na mocy umowy nr (...) kredytu w rachunku bieżącym z dnia 4 sierpnia 2017 r. w wysokości 150.000 zł, spółka (...) wraz z reprezentującym ją R. O. (prezesem zarządu) w załączeniu składają do dyspozycji banku weksel własny in blanco, który bank ma prawo wypełnić w każdym czasie, na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego a niespłaconego przez nich w terminie w całości lub części kredytu wraz z odsetkami, odsetkami za opóźnienie, prowizją i innymi należnościami banku z tytułu kredytu, w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty zobowiązań z tytułu kredytu oraz we wszystkich tych przypadkach, w których służy bankowi prawo ściągnięcia swoich wierzytelności przed nadejściem terminu płatności, bank ma prawo opatrzyć ten weksel terminem płatności według swego uznania. Dalej w deklaracji zapisano, że weksel będzie płatny w Banku (...) SA I Oddział w S. Al. (...). Weksel może być opatrzony klauzulą „bez protestu” i klauzulą waluty w postaci numeru umowy kredytu.

Wystawca i poręczyciel w treści deklaracji zobowiązali się do każdorazowego informowania banku o zmianie nazwy lub adresu. Wyrazili nadto zgodę, aby w przypadku niewykorzystania weksla przez bank przed zwróceniem weksel został pozbawiony mocy prawnej poprzez jego przekreślenie i odesłany listem poleconym lub zniszczony komisyjnie przez bank w razie nieodebrania go w ciągu 30 dni kalendarzowych po spłacie kredytu.

Dowód: deklaracja do weksla in blanco karta 43

weksel w oryginale (odpis karta 42)

4 maja 2019 r. podjęta została uchwała zarządu (...) sp. z o.o., na mocy której zarząd postanowił udzielić R. O. zgody na zbycie 100 udziałów w spółce. Uchwała została podpisana przez członka zarządu R. O..

4 maja 2019 r. R. O. (sprzedający) zawarł z M. V. Tran (kupującym) umowę sprzedaży udziałów w (...) spółce z o.o.

Zgodnie z umową R. O. - będący jedynym (...) spółki (...) - sprzedał kupującemu 100 udziałów w kapitale zakładowym spółki z zaznaczeniem przejścia prawa własności udziałów na kupującego pod warunkiem zapłaty ceny.

4 maja 2019 r. podjęta została uchwała Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o., którą odwołano R. O. z funkcji prezesa zarządu spółki, podjęta została również uchwała, którą na członka zarządu spółki powołano M. V. T.. Obie uchwały podpisało R. O..

Dowód: umowa z 04.05.2019 r. oraz uchwały karta 82- 87

W piśmie z 9 września 2019 r. (...) Zespół (...) banku (...) poinformował spółkę (...) o zadłużeniu z tytułu umowy kredytu nr (...) w rachunku bieżącym z 4 sierpnia 2017 r. oraz w związku z upływem terminu spłaty zadłużenia w dniu 2 sierpnia 2019 r., wezwał do niezwłocznej zapłaty zadłużenia. W piśmie wskazano, że stan zadłużenia na dzień 9 września 2018 r. wynosi:

- kapitał przeterminowany: 100.000 zł,
- przeterminowane odsetki 1.626,10 zł wraz z dalszymi odsetkami naliczanymi do dnia zapłaty
- prowizje 0,81 zł.

Dalej zapisano, że brak zapłaty należności w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego pisma spowoduje przekazanie danych kredytobiorcy wraz z informacją o zadłużeniu wobec banku do systemu Międzybankowej (...) Bankowy Rejestr, którego administratorem danych jest (...) Banków (...) oraz skierowanie sprawy na drogę sądową w celu przymusowego wyegzekwowania należności, co spowoduje dodatkowe obciążenie kosztami dochodzenia roszczeń.

W celu rozważenia restrukturyzacji zadłużenia zwrócono się o złożenie w terminie 14 dni wniosku o restrukturyzację zadłużenia wraz z dokumentami uzasadniającym złożony wniosek.

Korespondencja skierowana do spółki (...) pocztą została zwrócona przez doręczyciela z adnotacją o jej niepodjęciu w terminie.

W kolejnym piśmie - z 9 października 2019 r. - (...) Zespół (...) bank (...) wskazując na niepodjęcie wcześniejszej przesyłki ponownie poinformował o istniejącym zadłużeniu i wezwał spółkę (...) do zapłaty. Po raz kolejny wskazał też, że kredytobiorca ma możliwość wystąpienia z wnioskiem o restrukturyzację zadłużenia i że ewentualny brak zapłaty spowoduje skierowanie sprawy do sądu.

Korespondencja ta również została zwrócona przez doręczyciela z adnotacją o jej niepodjęciu w terminie.

Dowód: pismo z 9 września 2019 r. z kserokopią koperty karta 35-36

pismo z 9 października 2019 r. z kserokopią koperty karta 37-38

18 czerwca 2020 r. bank (...) I Oddział w S. na podstawie art. 95 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe (Dz.U. nr 140, poz.939 z późniejszymi zmianami) wystawił wyciąg z ksiąg bankowych.

W wyciągu stwierdzono, że zobowiązania pieniężne spółki (...) wynikają z umowy nr (...) kredytu w rachunku bieżącym z 4 sierpnia 2017 r., zmienionej aneksem nr (...) z 3 sierpnia 2018 r., zawartej w ramach umowy nr (...) ustalającej ogólne zasady kredytowania z 4 sierpnia 2017 r., zmienionej aneksem nr (...) sierpnia 2018 r., wymagalnego w całości od 4 sierpnia 2019 r.

Na dzień wystawienia niniejszego wyciągu zobowiązanie dłużnika wobec banku ewidencjonowane na rachunku nr: (...) wynosi 112.117,14 zł w tym: należność główna przeterminowana (kapitał) 100.000 zł; odsetki naliczone do 18 czerwca 2020 r. (włącznie) w kwocie 12.023,83 zł, prowizja od zaangażowania 93,31 zł.

Dowód: wyciąg z ksiąg bankowych z pełnomocnictwami karta 39-41

W tym samym dniu, tj. 18 czerwca 2020 r., bank (...) wypełnił podpisany in blanco przez R. O. działającego w imieniu spółki (...) oraz poręczanego przez R. O. weksel w następujący sposób:

S., dnia 04 sierpnia 2017 r., na 112.117,14 zł,

Dnia 18 czerwca 2021 r. zapłacimy bez protestu za ten własny

weksel na zlecenie Banku (...) SA sumę

sto dwanaście tysięcy sto siedemnaście złotych i czternaście groszy

Płatny w S. w Banku (...) w S. przy Al. (...).

Dowód: weksel (oryginał w sejfie, kserokopia - karta 53)

W piśmie z 18 czerwca 2020 r. skierowanym do spółki (...) i do R. T. Zespół (...) bank (...) poinformował, że weksel in blanco - wystawiony 4 sierpnia 2017 r. przez spółkę (...) dla zabezpieczenia spłaty należności banku wynikających z umowy kredytu nr (...), poręczony przez R. O., został uzupełniony przez bank do kwoty 112.117,14 zł stanowiącej zadłużenie z tytułu wymienionej wyżej umowy na dzień 18 czerwca 2020 r. (w tym: kapitał 100.000 zł, odsetki 12.023,83 zł, prowizje 93,31 zł), z miejscem płatności w S. w Banku (...) SA Al. (...), z terminem płatności na dzień 18 czerwca 2020 r.

W związku z powyższym wezwano spółkę (...) jako solidarnych dłużników wekslowych do zapłaty należności z weksla informując jednocześnie o możliwości zapoznania się z jego oryginałem w siedzibie oddziału banku.

Pismo z 18 czerwca 2020 r. skierowane do spółki (...) zostało zwrócone przez doręczyciela z adnotacją o jej niepodjęciu w terminie.

Pismo z 18 czerwca 2020 r. skierowane do R. O. zostało mu doręczone 24 czerwca 2020 r.

Dowód: pismo z 18.06.2020 r. z kopertą i potwierdzeniem odbioru karta 44-46, 64-65,

119-120,133-134

30 kwietnia 2021 r. (...) zapłacił bankowi (...) kwotę 60.000 zł z tytułu gwarancji spłaty kredytu udzielonego spółce (...) na podstawie umowy nr (...).

9 czerwca 2021 r. Departament Gwarancji i Poręczeń (...) drogą elektroniczną poinformował (...) sp. z o.o., że 30 kwietnia 2021 r. została zrealizowana gwarancja w wysokości 60.000 zł, od dnia wpłaty gwarancji naliczane są odsetki karne w wysokości aktualnie obowiązujących maksymalnych odsetek za opóźnienie, poinformował też, że dalsze czynności windykacyjne w celu dochodzenia roszczeń z tytułu zrealizowanej gwarancji będą prowadzone w imieniu (...) przez (...).

Dowód: korespondencja elektroniczna z 09.06.2012 karta 98

potwierdzenie przelewu z 30.04.2021 r. karta 108

Sąd zważył co następuje:

Powód domaga się od pozwanego R. O. kwoty 112.117,14 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 19 czerwca 2020 r., z weksla własnego, który został wystawiony in blanco i podpisany przez pozwanego jako poręczyciela, solidarnie z pozwaną (...) sp. z o.o. - wystawcą weksla własnego (w stosunku do której uprawomocnił się wyrok zaoczny zasądający roszczenie dochodzone pozwem w wysokości zgodnej z żądaniem po częściowym cofnięciu pozwu).

Po częściowym cofnięciu pozwu powód dochodzi kwoty 52.117,14 zł jako należności głównej wekslowej, ustawowych odsetek za opóźnienie naliczanych od kwoty 112.117,14 zł od 19 czerwca 2020 r. do 29 kwietnia 2021 r., ustawowych odsetek za opóźnienie naliczanych od kwoty 52.117,14 zł od 30 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty.

Pozwany R. O. jako poręczyciel wekslowy zgodnie z art. 32 (zdanie pierwsze) ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 160) odpowiada tak samo jak ten, za kogo poręczył. Dla jasności dalszego wyводу należy w tym miejscu przytoczyć art. 32 ustawy Prawo wekslowe w pełnym brzmieniu:

Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył.

Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej.

Poręczyciel wekslowy, który zapłacił weksel, nabywa prawa, wynikające z weksłu, przeciw osobie, za którą poręczył, i przeciw tym, którzy wobec tej osoby odpowiadają z weksłu.

Podstawę prawną roszczenia powoda stanowi zatem art. 32 ustawy Prawo wekslowe w zw. z art. 48 pkt 1 i 2 tej ustawy, stosowany odpowiednio na mocy art. 103 ustawy Prawo wekslowe.

Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 Prawa wekslowego posiadacz weksłu może żądać od zobowiązanego zwrotnie: nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej wraz z odsetkami, jeżeli je zastrzeżono; odsetek od wysokości sześć od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności.

Natomiast stosownie do art. 103 Prawa wekslowego do weksłu własnego stosuje się przepisy o weksłu trasowanym, o ile z istotą weksłu własnego nie zostają w sprzeczności i dotyczą [...] zwrotnego poszukiwania spowodu niezapłacenia (art. 43-50, 52-54).

Wyjaśnienia wymaga na wstępie, że weksel stanowi dokument potwierdzający istnienie bezwarunkowego i abstrakcyjnego zobowiązania pieniężnego osób, które się na nim podpisały. Weksel in blanco może być wekslem gwarancyjnym bądź kaucyjnym. W rozpoznawanej sprawie powód wywodzi swoje roszczenie z weksła in blanco gwarancyjnego. W sytuacji, gdy weksel własny został wystawiony jako gwarancyjny, a więc zabezpieczający roszczenia ze stosunku podstawowego łączącego wystawcę weksła (w tej sprawie (...) sp. z o.o.) i pierwszego posiadacza weksła (remitenta), to wierzyciel wekslowy, a zarazem wierzyciel ze stosunku podstawowego (w tej sprawie powodowy bank), może dochodzić ewentualnych roszczeń – według swojego wyboru – bądź to ze stosunku podstawowego, bądź też z wypełnionego uprzednio weksła.

W niniejszej sprawie powód składając pozew wybrał drogę dochodzenia roszczeń z weksła.

Pozwany w odpowiedzi na pozew podniósł zarzut nieistnienia stosunku wekslowego oraz nieistnienia poręczenia. Zarzuty te są bezpodstawne.

Załączony do pozwu weksel spełnia wymagania weksła własnego określone w art. 101 ustawy Prawo wekslowe, należało więc przyjąć, że między stronami niniejszego procesu (bankiem (...)) powstał stosunek wekslowy, z którego powód wywodzi swoje roszczenie.

Nieuzasadnione są również zarzuty dotyczące powstania zobowiązania poręczyciela. Pozwany R. O. podpisał się zarówno na deklaracji wekslowej (jako poręczyciel) jak również na odwrocie weksła in blanco, opatrując swój podpis adnotacją o treści „poręczam”. Pozwany w niniejszym procesie nie kwestionuje autentyczności swoich podpisów na wekslu i na deklaracji wekslowej.

Mając na uwadze art. 31 ustawy Prawo wekslowe w orzecznictwie podkreśla się, że poręczyciel podpisuje się na przedniej stronie weksła, a na odwrocie tylko za wyrazem „poręczam” [por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 6.4.1963 r., I CR 213/62, L.]. Zarazem w orzecznictwie i doktrynie nie budzi wątpliwości, że poręczenie może być

udzielone zarówno na wekslu zupełnym, jak i na wekslu in blanco. Poręczenie polega na przyjęciu abstrakcyjnej odpowiedzialności wekslowej za dług osoby podpisanej na wekslu. Cechami charakterystycznymi poręczenia wekslowego są: akcesoryjność, abstrakcyjność, samodzielność, solidarność oraz bezwarunkowość i nieodwołalność [por: M. C., L. B., Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 7, W. 2018].

Przy udzieleniu poręczenia na wekslu in blanco poręczyciel zawiera z osobą, za którą poręcza, porozumienie co do wypełnienia weksla przez posiadacza poręczonego weksla. Jeśli porozumienie jest w formie pisemnej nosi nazwę deklaracji do weksla in blanco.

Zobowiązanie poręczycieli oparte na przepisach Prawa wekslowego określa deklaracja wekslowa, wyrażająca wolę stron w przedmiocie zakresu i wysokości zabezpieczenia zapłaty. Obciążenie poręczycieli wekslowych trwa do czasu rozliczenia się dłużnika i jest solidarne [por. orz. SN z 12.5.1980 r., IV PR 129/80, MoP 1993, Nr 3, poz. 34]. Osoba, która przyjęła na piśmie poręczenie za dług wekslowy innej osoby odpowiada ze swej deklaracji wobec każdego wierzyciela wekslowego [orz. SN z 7.12.1934 r., C II 1277/34, (...) 1935, poz. 1394].

W świetle powyższych poglądów nie budzi wątpliwości, że pozwany R. O. jest poręczycielem załączonego do pozwu weksla w rozumieniu art. 32 ustawy Prawo wekslowe. Zobowiązanie R. O. jako poręczyciela wekslowego istnieje niezależnie od tego, że pozwany od 4 maja 2019 r. nie jest prezesem zarządu ani współnikiem (...) sp. z o.o.

Na tle ustawy Prawo wekslowe wyjaśnienia wymaga również, że zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny i jest oderwane od swej podstawy prawnej, co przejawia się m.in. w ograniczeniu zarzutów przysługujących dłużnikowi wekslowemu.

Pozwany R. O. jest poręczycielem wekslowym, wyjaśnić zatem należy również to, że zobowiązanie poręczyciela wekslowego także ma charakter abstrakcyjny i jest niezależne od stosunków kauzalnych zachodzących między stronami; stwierdzenie to aktualizuje się jednak dopiero po indosowaniu weksla przez pierwszego remitenta [por. orz. SN z 17.9.2004 r., V CK 562/03, PB 2005, Nr 3, s. 17].

W orzecznictwie wyróżnia się dwie kategorie zarzutów wekslowych, które dłużnik wekslowy może podnieść w stosunku do wierzyciela wekslowego: z jednej strony zarzuty **obiektywne**, wynikające z treści weksla bądź znajdujące uzasadnienie w przepisach prawa wekslowego, które dłużnik może przeciwstawić każdemu wierzycielowi (zarzuty te nie opierają się na stosunkach osobistych dłużnika z poprzednimi posiadaczami weksla); a z drugiej strony zarzuty **subiektywne**, znajdujące oparcie w prawie wekslowym lub w prawie powszechnym i oparte na osobistych stosunkach dłużnika z wierzycielem – służą tylko w stosunku do tego wierzyciela (o ile jest on jednocześnie wierzycielem wekslowym).

Normatywną podstawę zgłaszania zarzutów nie wypływających z treści weksla, lecz opartych na osobistych stosunkach dłużnika z pierwotnym wierzycielem, gdy jest on posiadaczem weksla, stanowi art. 17 PrWeksl. Zgodnie z jego brzmieniem osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksla, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika.

Dokonując wykładni tego przepisu wskazuje się w orzecznictwie, że sytuacja dłużnika wekslowego zależy od tego, czy odpowiada on wobec pierwszego wierzyciela (remitenta), czy też wobec kolejnego wierzyciela wekslowego. W stosunku do remitenta dłużnik może bez żadnych ograniczeń powołać się na zarzuty subiektywne, w tym przede wszystkim związane ze stosunkiem podstawowym. Przy wekslu niezpełnym w chwili wystawienia (wekslu in blanco) może to być zarzut wypełnienia weksla na kwotę niezgodną z treścią łączącego strony porozumienia wekslowego. Przepis art. 10 PrWeksl przewiduje bowiem ograniczenie możliwości powoływania się na niezgodność wypełnienia z

porozumieniem jedynie w stosunku do osoby trzeciej, która uzyskała posiadanie weksla w drodze indosu [por. wyrok SN z 5.02.1998 r. w sprawie III CKN 342/97, OSNC z 1998 r., Nr 9, poz. 141].

Odnosnie poręczyciela wekslowego wskazać trzeba, że w orzecznictwie nie budzi wątpliwości, iż zarzut wypełnienia weksla w powyższy sposób zalicza się do zarzutów subiektywnych, tj. tych, które dłużnik wekslowy może przeciwstawić pierwszemu posiadaczowi weksla, zarazem do przedstawienia takiego zarzutu wobec pierwszego posiadacza jest uprawniony także poręczyciel weksla własnego in blanco [por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 26.11.1973 r., III CRN 269/73, OSPiKA 1975/10/210 oraz z 06.04.1963 r., I CR 213/62, L.]. W takiej sytuacji nie ma zastosowania art. 17 prawa wekslowego, aktualizujący się dopiero po wypuszczeniu weksla własnego w obieg w drodze indosu.

Taka sytuacja wystąpiła w rozpoznawanej sprawie. Zarówno pozwana spółka (...) sp. z o.o.) jak i pozwany poręczyciel R. O. odpowiadają wobec pierwszego wierzyciela (powoda), pozwani mogą zatem podnosić zarówno zarzuty obiektywne, jak i subiektywne oraz z uwagi na wystawienie weksla in blanco zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla niezupełnego, to jest wypełnienia weksla w sposób sprzeczny z zawartym porozumieniem wekslowym.

Ciężar dowodu w tym zakresie zgodnie z art. 6 k.c. spoczywa na dłużniku, który kwestionuje wierzytelność wekslową [por. wyrok SN z 24.10.1962 r. w sprawie II CR 976/61, OSNCP z 1964 r. Nr 2 poz. 27; wyrok SN z 04.10.1962 r. w sprawie 3 CR 842/61; wyrok SA w Warszawie z 19.07.1999 r. w sprawie I ACa 775/99, OSA z 2001 r. Nr 7-8 poz. 37].

Pozwany R. O. w odpowiedzi na pozew z 4 maja 2021 r. podniósł, że weksel został wystawiony na nieistniejącą, bezzasadną i dowolną kwotę. Powołał się również na to, że o ile zobowiązanie to byłoby prawdziwe, to powodowy bank skorzystałby z gwarancji w linii gwarancyjnej (...). Pozwany przedstawił argumentację, zgodnie z którą skoro powód nie skorzystał z gwarancji w linii gwarancyjnej (...), to potwierdzona została bezzasadność powództwa. Pozwany uznał również, że postępowanie powodowego banku jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W kolejnych pismach procesowych z 15 czerwca 2021 r. i z 19 lipca 2021 r. zawodowy pełnomocnik pozwanego R. O. (adwokat) podniósł, że powód 30 kwietnia 2021 r. zaspokoił się z linii gwarancyjnej (...) do kwoty 60.000 zł (jako dowód załączono korespondencję mailową między (...) sp. z o.o., co wskazuje na to, iż pozwany R. O. jako były prezes zarządu i wspólnik nadal ma wgląd do korespondencji spółki (...)), a następnie podniósł, że pozew co do kwoty 60.000 zł został złożony niecelowo, był zbędny co do ochrony rzekomego roszczenia powoda, powód 30 kwietnia 2021 r. otrzymał kwotę 60.000 zł, jednak poinformował o tym Sąd dopiero na początku lipca, ewidentnie postępując w sposób nielejalny procesowo.

Powód przedstawił swoje stanowisko odnośnie tych zarzutów w piśmie procesowym z 3 sierpnia 2021 r.

Odnosząc się do tej linii obrony pozwanego wskazać trzeba w pierwszej kolejności, że na pozwanym spoczywa ciężar dowodu w zakresie wykazania zawyżenia kwoty, którą wypełniono weksel in blanco, w szczególności pozwany winien wykazać, że weksel wypełniono niezgodnie z deklaracją wekslową, podpisaną również przez pozwanego R. O. jako poręczyciela (por. cytowane wyżej orzecznictwo Sądu Najwyższego). Tymczasem pozwany ograniczył się do stwierdzenia, że kwota ta jest błędna i tym samym uważa on, iż został obciążony nieistniejącą, bezzasadną i dowolną kwotą. Pozwany nie sformułował jednakże żadnych konkretnych zarzutów odnoszących się do sposobu wypełnienia weksla in blanco, nie przedstawił żadnej argumentacji zmierzającej do wykazania, że doszło do wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Tym samym linia obrony pozwanego nie może być uznana za skuteczną.

Odnosnie roszczenia powoda w zakresie kwoty 60.000 zł i zarzutów formułowanych na tym tle wskazać natomiast trzeba, że pozew został złożony 5 października 2020 r. i doręczony pozwanemu R. O. 22 kwietnia 2021 r., zaś wpłata przez (...) na rzecz powodowego banku została dokonana 30 kwietnia 2021 r., to jest nie tylko po złożeniu pozwu w niniejszej sprawie, ale także po jego doręczeniu pozwanemu R. O..

Powód cofnął pozew co do kwoty 60.000 zł pismem procesowym z 5 lipca 2021 r., przy czym pismo to zostało złożone przed wyznaczeniem rozprawy, co nastąpiło zarządzeniem z 7 lipca 2021 r. Sąd wydał wyrok zaoczny częściowy wobec pozwanej (...) 7 lipca 2021 r. uwzględniając powództwo także w części dotyczącej zaspokojonego do kwoty

60.000 zł roszczenia (pismo procesowe powoda cofające pozew zostało bowiem załączone do akt sprawy po 7 lipca 2021 r.), powyższe zostało jednak skorygowane postanowieniem z 5 sierpnia 2021 r. uchylającym wyrok zaoczny częściowy w części dotyczącej kwoty 60.000 zł (k. 128). Tym samym data złożenia pisma cofającego pozew przez powódkę nie ma żadnego wpływu na odpowiedzialność (...) sp. z o.o. Data ta nie ma też wpływu na odpowiedzialność pozwanego R. O., w stosunku do pozwanego zasądono bowiem kwotę z weksla pomniejszoną o 60.000 zł, co do której postępowanie zostało umorzone postanowieniem z 5 sierpnia 2021 r. (k. 125). Data ta nie wpłynęła również na zwiększenie obciążających powoda (a w konsekwencji pozwanego jako stronę przegrywającą sprawę) kosztów sądowych (por. art. 79 ust 1 pkt 3 a w zw. z art. 79 ust 1 pkt 1 b ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Nie ma również żadnych podstaw aby przyjąć, że powód dochodząc swoich roszczeń z weksla wobec pozwanego jako poręczyciela wekslowego postępuje niezgodnie z zasadami współzycia społecznego, zarzutu tego pozwany w żaden sposób nie uzasadnił.

Ostatecznie wszystkie podniesione przez pozwanego zarzuty okazały się więc bezpodstawne.

Na rzecz powoda zasądono zatem od pozwanego R. O. kwotę 52.117,14 zł (kwota żądania głównego z weksla pomniejszona o cofniętą kwotę 60.000 zł) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 30 kwietnia 2021 r. oraz kwotę ustawowych odsetek za opóźnienie liczonych od kwoty 112.117,14 zł od 25 czerwca 2020 r. do 29 kwietnia 2021 r., solidarnie z (...) sp. z o.o. w S., od której kwota ta została zasądzona wyrokiem zaocznym częściowym z 7 lipca 2021 r. (w części uchylonym postanowieniem z 5 sierpnia 2021 r.).

Solidarna odpowiedzialność pozwanego R. O. i pozwanej (...) sp. z o.o. znajduje swoją podstawę w art. 47 ustawy Prawo wekslowe, zgodnie z którym kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie.

Powództwo zostało oddalone w niewielkim zakresie, w części dotyczącej dochodzonych od pozwanego odsetek za opóźnienie, których powód dochodził od 19 czerwca 2020 r., odsetki zostały natomiast zasądzone od 25 czerwca 2020 r. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 48 pkt 2 ustawy Prawo wekslowe, stosowanego odpowiednio na mocy art. 103 ustawy Prawo wekslowe, zgodnie z którym posiadacz weksla własnego może żądać od zobowiązanego zwrotnie - przy wekslach wystawionych i płatnych w Polsce - odsetek ustawowych od dnia płatności. Weksel załączony do pozwu jest płatny w oznaczonym dniu (art. 33 ustawy Prawo wekslowe), tj. 18 czerwca 2020 r. i jako taki powinien być przedstawiony do zapłaty przez posiadacza weksla bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następujących dni powszednich (art. 38 ustawy Prawo wekslowe). W orzecznictwie i doktrynie podkreśla się, że niedokonanie czynności wymienionej w art. 38 ustawy Prawo wekslowe nie zwalnia wystawcy od zapłaty sumy wekslowej [por.orz. SN z 5.8.2004 r., III CK 316/03, L.], inaczej przedstawia się jednak kwestia roszczeń ubocznych. W zakresie roszczenia o odsetki skutkiem nieprzedstawienia weksla do zapłaty jest to, że odsetki należą się dopiero od dnia, w którym wystawca weksla mógł faktycznie dokonać oględzin weksla i ustalić, czy jest zobowiązany do jego zapłaty [por. wyrok SN z 23.11.2004 r., I CK 224/04]. W rozpoznawanej sprawie pismo wzywające pozwanego R. O. do wykupienia weksla zostało mu doręczone dopiero 24 czerwca 2020 r., tym samym odsetki za opóźnienie zostały zasądzone od dnia następnego, tj. 25 czerwca 2020 r.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, których żadna ze stron nie kwestionowała pod kątem ich autentyczności, mając przy tym dodatkowo na uwadze, że część faktów istotnych dla rozstrzygnięcia była między stronami niesporna.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c., w myśl zasady odpowiedzialności za wynik postępowania oraz zasady zwrotu kosztów celowych, które zostały wyrażone w art. 98 § 1 k.p.c. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy przyjąć należało, że powód wygrał postępowanie w całości, także w części, w której powództwo zostało cofnięte o kwotę 60.000 zł.

W przypadku cofnięcia pozwu co do zasady stroną przegrywającą sprawę jest strona powodowa i tym samym ona obowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty procesu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i

sądów powszechnych przyjmuje się jeden tylko wyjątek od zasady, że powód cofając pozew jest stroną przegrywającą sprawę. Wyjątek ten dotyczy sytuacji, w której powód cofnął pozew z uwagi na to, że dochodzone pozwem świadczenie - wymagalne w chwili wytoczenia powództwa - zostało spełnione w toku procesu. W takiej sytuacji za stronę przegrywającą uważa się stronę pozwaną. W rozpoznawanej sprawie w toku procesu (po doręczeniu pozwu pozwanemu) doszło do częściowego zaspokojenia powoda przez (...). Przyjąć więc należy, że pozwany przegrał proces w całości, w dacie złożenia pozwu (jak również w dacie jego doręczenia pozwanemu) roszczenie powoda było bowiem zasadne co do całej objętej powództwem kwoty.

Na koszty procesu zasądzone na rzecz powoda składają się: opłata od pozwu w wysokości 4.106 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 5.400 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Wyjaśnienia wymaga jeszcze, że opłata od pozwu wynosiła 5.606 zł, po częściowym cofnięciu pozwu powodowi zwrócono kwotę 1.500 zł (prawomocnym postanowieniem z 5 sierpnia 2021 r. wydanym na rozprawie), ostatecznie powód została więc obciążony opłatą od pozwu w wysokości 4.160 zł. Zgodnie bowiem z art. 79 ust 1 pkt 3 a w zw. z art. 79 ust 1 pkt 1 b ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd z urzędu zwraca stronie połowę uiszczoną opłaty od pisma cofniętego po doręczeniu pozwu stronie przeciwnej, ale przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana. Połowa opłaty od pozwu cofniętego wynosi 1.500 zł (cofnięcie dotyczyło kwoty 60.000 zł, opłata sądowa od tej kwoty wyraża się kwotą 3.000 zł).